

ივერია

რედაქცია: ნიკოლოზის ქუჩა, 21. ტფილისი.

გაზეთის დასაბარებლად: და განცხადებთა დასაბუჭებლად უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვის განყოფილებას. საზოგადოების კანცელარია-სახელმწიფო კაბე, ნაჩქის ქარვასლა.
ფასი განცხადებას: ჩველგებრივი სტრიქონი 8 კაპიკო.

ბაზმით ღირს:			
თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

26 მარტს ვარდაცივითა დღისტიტონი სტანკო სოვეტნიკი დავით იაკობის კმ ავალიზილი. მეუღლე მისი მშვიდარაჯი ბანის ასული, მე მისი ალექსანდრე, ასული კნ. ანასტასია და სიძე მისი თ. სვიმონ დაითის კმ შიმონი გულითადის მწუხარებით აღუყვებენ რა ამას ნათესავთა, ნაცნობთა და მისთა თანამოხელეთა, უმარჩილესად სთხოვენ მოპოვანდნენ თანშაბათს, 30 მარტს, დღის 10 საათზედ ვარდაცივებული გვაგის გასცემანზედ მის საღვთოღვანე (კვირატვილის ქუჩა, სახლი № 7) კუციის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში, ხოლო იქილამ წმ. ალექსანდრეს სასაფლაოზედ.
ბანაშვიდი იქნება 29 მარტს, საღამოს 7 საათზედ. (1—1)

საურბანეთის საზოგადოება სიციხის დასახლება

უმაღლესად ნება აქვს დარიოთა 2 თანის 1889 წელს აქტივობის რეგულირება.

1 თანის 1891 წელს სასოფლოვეს ჭქონდა თან-სად 72.000,000 ფრანკი

საზოგადოების მოქმედებას მთავრობა მუდმივ თვალყურს ადევნებს და კონტროლის უწყობს.

საზოგადოება "ურბანე" მა 1890 წ. საფარვეტითა და კურობის სისჯ სასულწაფეთა დასახლება 50.000,000 ფრანკი.

ს. შეტერბურერი, ნევის პრესტიტორი.

№ 13.

საზოგადოების წარმომადგენელნი საზოგადოების ამიერ-კავკასიაში არიან პოლიკი და ამხ., ტფილისის, ელიამი-ნოვის ქუჩა, სახლი № 10, მეორე გიმნაზიის პირდაპირ.

დებულება და შარბისი ფურცლები მსურველთა უფასო გაკაცისათა.

(50—1)

ტფილისის სათავადაზნაშრო საადგილ-მამულო ბანის მმართველობისაგან.

ვინაიდან ტფილისის სათავადაზნაშრო საადგილ-მამულო ბანიდან

ვალიტონი
ლიდი საუნჯე.

ხუმორითოდ წლის წინად სომხების დებუტაცია რომ წარსადა ვიქტორ ჰეგოს წინაშე პოეტად უთხარ: "თქვენ, ბატონებო, ვაძეო მდიდარი ისტორია, მდიდარი ლიტერატურა და მდიდარი წარსული. უწყობდით და ინუგეზებდით: ამ გვარ წარსულის მექანი ვის მოვლის ბრწყინვალე მოამალო".

თუმცა ჩვენ, ქართველებს, სომხების წარსულზე ნაკლები წარსული არა გვაქვს, მაგრამ, დამერწმუნეთ, სომხების დებუტაციის მავარი ჩვენი დებუტაცია რომ წამდგარიყო დღევანდელ ჰეგოს წინაშე, იგი, ვიქტორ, ხმს ხმებულის სიტყვებით მიჰყებდა ჩვენს კაცებს. რისთვის? მის-

კვირველია, სასიყდელსაც იხილან. ამიტომ ზემოხსენებულ ბანის მმართველობა ავტოდებს და სთხოვს სესხის გატანის მსურველთა პირდაპირ ბანის მმართველობას მიმართონ საჭირო რჩევისა და ცნობების მიხედვით და, ამით თვოდან აცილდნენ ყოველივე ის ხარჯი, რომელსაც მუშაველთა შრომისათვის იხილან. საზოგადოდ სასურველია, რომ ბანკთან საქმის დაქვეას მოწოდებულთ თვით ბანკთანვე იქონიონ პირდაპირ დამოკიდებულება და მოლაპარაკება. (3—3)

ტფილისის სობრანი
სამშაბათს, 29 მარტს
ქართულის თეატრის არტისტი
3. ა. აბაშიძე
გაქმართავს საღამოს
წარმოდგენილი იქნება

ბ ა ი ყ შ ი
კომ. 2 მოქ. ა. ცაგარლას

II
ცელქეზი
ვოდეილ. I მოქ. კაბულეტებით დასასრულდ
ლიცია ბისმონი

მონაწილეობას მიიღებენ: ქქ. საფაროვი-ბაშისისა, ვაზუნია-ცაგარლასი, მელიქიშვილისა, მაქსიმოძ სა, რჩელაოვისა; ბ. ბ. აბაშიძე, ალექსიე-მესხივი, ყუთიანი, გუნია, ცხომელიძე, არაქსიანი, შათირიშვილი, კანდელაკი და სხვ.

წარმოდგენის შედეგ გაიასრუება
ტ ა ნ ც ი ბ ა
ადგილების ფასი 3 მანეთი. ვიდრე 65 კაპ. დასაწყისი 8 1/2 საათზედ

ესისი გატანის მსურველნი ხშირად მიმართავენ ხოლმე ვიქტორ შუამავალით, რომ გვირჩიეთ და დავცემბარეთ, როგორ და რა გზით უნდა გავიტანოთ სესხით, რისთვისაც, რასათვის, რომ ჩვენი ისტორია, ჩვენი წარსული, ჩვენი ლიტერატურა აქამდე ვერ გავრავნავდეს შესწავლილი არ არის. სომხებმა თავის მეტადინობით, სიმედგართა და სიმბნით თითქმის სულ არაიპოზიბად, შექმნეს თვის ისტორია და კიდით-კიდმდე მოკვირეს სომხურად ნაბეჭდი ისტორიები ჰაოსინათა შორის, ხოლო მათნი თანამგანი უცხო ენებზე მთელ განათლებულ ქვეყანას. ჩვენ-კი ეს ვერ შევიტყობთ. ჩვენში დღევანდლამდე ზოგიერთი ვებატონები ხმა-ხმალი გაიბანია: "რა ბედნად მისამხენია ისტორია. იგი რეტროგრაფდმბისა და დახვასტულ ქვეყანების პატრონთა გასართობია. საქმე აწყობა და აწყობუბ დამატებელი მოპავალი, ჩვენ შექტრეთით მიმავალს და სხვ. ამ მგვარ აზოებით ამ "მოამედის" მოტრფილეთ თავტენი დაუბნის არა ერთს ახალ გზადს. და სამწუხაროდ, მათ მიერ მოამდობისათვის ზრუნვა "ბუბლბუბლებისა" და ორთაქლის ბაღების შეყვითა და ბაგრიტონთა მიმართ მეტეტირულ ლათიების თიბრობით დასრულდა. ამ გვარ ვებატონებს დაივიწყეთ, რომ ყოველი ვისი სული და მსწრაფეზა მეტეტირ და ვაკვირვებულთა სამართანად, რომ წარსული, აწყობა და მომავალი თანასრისა და განწყობელი.

ჩვენი წინაპართა თვალსარისი უფრო შონას სჭირდა, თვოდ თვალსარისის ზემოხსენებულ აწყობა დროის ვებატონთა. უფრო მთელი გული ვენვითარებულ პირთა საქიორას სთვლიდა აღწერა თანამდროვე ისტორიული ამბები და ეს აღწერილი ამბები გადევნა მომავალი შინამომადლობისათვის. ჯუანშერ-ჯუანშერ-ანი, სუბბატო, ბერი, ვახუშტი, სენია ჩიტიძე, პაუნა ორბელიანი, ომან მდივანბეგი, გიორგი ჯინძე,

ახალი ამბავი

* * * დღეს, სამშაბათს, 29 მარტს, ტფილისის საბრანიაში ქართულის თეატრის არტისტი ვისოლ აბაშიძე წამოატავს წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება ქართულად ორ-მოქმედებითი კომედია ა. ცაგარლის: "პაიუხუმი", ერთ-მოქმედებითი ხუმრობა-ვოდეილი "ცელქეზი" და გამართავენ დიდ დიეტრისმენტს, რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებენ ქნი ვაზუნია-ცაგარლასი, ბნი ალექსი-მესხიშვილი, აბაშიძე, ცხომელიძე, ველდევანოვი, არაქსიანი, შათირიშვილი და სხ. ამით გარდა, თვით წარმოდგენაში მონაწილეობას იღებენ ქ. საფაროვისა, ტარიშვილისა, მელიქიშვილისა და ბნი ყუთიანი, გუნია, და სხ. დიეტრისმენტ-შედეგად, ვამართება "ცელქეზი". იმელი საზოგადოება უთუოდ თანაგრნობით მიიქმება საყვარელი არტისტის ბენეფისს.

* * * კვირას, 27 მარტს, ტფილისის კრებულთა დარბაზში წლიური კრება ჰქონდა ტფილისის საურთიერთო კრების საზოგადოების წევრებს, კრებამ დაამტკიცა 1893 წლის ანგარიში და 1894 წლის ხარჯთაღირცხვა. დასასრულ საზოგადოების დირექტორად ისევ ამორჩეულ იქნენ ა. ოანისიანი, საბკოსი წევრები: 3. იზმაილოვი და სარგოზო კომისიის წევრებად—კანდუ-რალოვი, ნ. ნაზაროვი და ა. ტერ-მინასოვი.

* * * სამშაბათს, 29 მარტს, საღამოს 7 1/2 საათზედ დანიშნული მოხდა კრება კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებისა. კრება მორიგ საქმეთა განხილვის გარდა, განაგრძობს სჯის ი. ანდრონიკიშვილის მოხსენების შესახებ: ხილის არაკეს ხედიერკავკასიაში. კრებაზედ არა წვერთაც შეესილანთ დაუწყრნენ.

ტლაშმძე, თეიმურაზ ბატონიშვილი, მეფე არჩილ და სხვანი, რომელთა სახელები არც-კია დასახელებული ქართლის ცხოვრებაში, იღვწიან, სწებრენ მოსაზრებულ და ეროვნის სულ-ამდგმელ მატანებს. ამ მოდის და მოადგმა ჩვენი ყოფა "გეგმებულ" საკულტის კარს. აქედან გვაკავალი გვიჩვენა. ჩვენი ისტორიის შეფასება ჰქვია. იმ ამ დროს მოდის საქართვლოში უცხოელი მ. ბროსე და რომ გაიცინოს ჩვენს წარსულს, ჩვენს მატანს ყოფა-ცხოვრებას, მთელს ევროპას შეგლადადებს: "საქართველოს ჯერ არ ვიცნობთ. უფრო კულტურა მდიდრია; როდესაც ვიხილ მხრივ გაცნობათ მას, მაშინ დავრწმუნდებით, რომ იგი მადე ვაკავსაშებს კავკასიის მთათა ვეწვარებს და ემდევ ერთ ყოველს შუქმაცებს მოხელთა ისტორიას". იგი პეტედავს დიდ დიდ ტომებს საქართველოს ის-

* * * სამშაბათს, 29 მარტს კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების კრებაზედ იმის შესახებ, რომ დაარსდეს კავკასიაში გაწყობილება პეტერბურგის მეტროპოლიტო საზოგადოებისა ურთიერთის დახმარებისათვის.

* * * ტფილისის გუბერნატორის ბრძანებით, მომავალ აპრილის თვოდ გან ტფილისსა და თვოდეს შუა ფოსტის მიმოსვლა გაამართება. ამასთანვე ვაზიანში რომ ფოსტის განყოფილება, ამ თვის 31-ს რიცხვს გომორში ვადილტანენ, აცე რომ ვაზინში სრულდება მოსპობა ფოსტით ვასავანის მიღება. პირველი ფოსტა თვოდვიდან გამოვა აპრილის პირველ რიცხვს, და ტფილისიდან მიმავლო-კი ვაზიანიდან გავა აპრილის ოს. ფოსტას თან გზებთა თვლავის პოსტის ჩაფარი, რომელიც თვით ველზე უნდა იჯდეს, მოჰყვება პოსტის ვაზინამდე და იქ უნდა ელოდოს ტფილისის ფოსტას, რომ მეგრე აწაიარდ მიაცილოს იგი თვლავს.

თვლიდავან ფარტა ივლის სამშაბათობით, ტფილისიდან შაბათობით.

* * * სიღნაღიდან ამავე მოვიდ, ვითომ იქ კალია გამომჩინეოყს, ამიტომ ტფილისის მხარის უფროსმა ბრძანება გაცხა თვის ხელტყვით მოხელდებს თვლ-ყური ჭქონდით იმ ადგილებში, სადა წარშან კალია მდებარე და და თუ თვი იჩინოს, დაუყოფნებოვ მაცნობეთ, რომ საქირო საშუალება ვინაპროთა.

* * * კავკასიის მთავრობის განკარგვა აქვს ექვსივე შვილიშვილი: ბიკათ-შორის ერთი წესი, რომელიც შედარულეთში დიდი ხნია არსებობს საქიანლის ქიარის სამსახობად. 3 ივნისს 1879 წ. დამტკიცებულთა კონინთი, სადაც საქიანლის ქიარ განდებდა, სხვათა, საშუალებათა შორის, ვადავლეთსაქიანელი დაბოკონ კრდცი, რომ ამით უფრო შეამტკირონ სენის გაძლიერება. სამაგიეროდ მთავრობა

ტარიანს, გეგრაფიკოსს, აცნობებს, ქვეყანას საქართველოს ბურთომოდ-ღვრულ ნაშობებს და სხ. და სხ. მაგრა, სამწუხაროდ, ბროსეს ნებუტა, ერთის სილო სიძიარის გამო და, მეორის მხრით, იმის გამო, რომ ჩვენ მატანებს აღვართა თავშივე ჩაუბუტა: "იგინი ვოღდენიან ვაბტანე მევისან-გან მე XVIII საუკუნეშია"; იგინ ვაცეცელებდა და ყფს ვერ იკიდებს ისტორიულ მეტონებში. ხოლო ჩვენს მოწინავე, ხალისი-კი არა ჰქონდა მისდენებოდა ბროსეს მწერებს. თუ რამდენად უსტიტო ცოდ იქილან, რომ ბროსესი 1884 წელს დაიბეჭდა ფრიად მჩატე წიგნი, სახელწოდებით "საქართველოს მოკლე ისტორია"; განცხვენებულა ვახტანგ ორბელიანს "იგინის რედაქციაში გამოსტევა სტრევილი რითიმე

საქონლის პატრონი დახოცილის საქონლის ღირებულის საფასურს აძლევს.

* ამ თავად მთავრობის განკარგულებით ჩვენის ქვეყნის სხვადასხვა მხარეს გაგზავნილი არიან ბევრი თაღები, რომ შეპყრობონ ცნობები იმის შესახებ, თუ რომელს სოფელს რამდენი საქონელი ჰყავს მსხვილფეხი: ძროხა, ხარი, კამეჩი, ხმალი, წვიროლ-ფეხი: ცხვარი, თხა ჭადა სხვ. რომ ამისდა გვიანდ, შემდეგში როგორც საჭიროება მოითხოვს ქორის გაყენის დროს, საჭირო ფულიც ჰქონდეთ მხად და საქონლის პატრონებს მისცენ.

სტერლის მზარის უფროსმა თავ. ჯანდუბნმა ეს ამბავი აცნობა ყველა მამასახლისს ცალკეცალკე და აუხსნა, რომ ცნობის მზარის დიაგნოზის ამ ტიპების შესარგებლად ბევრთა ბოლომოტივი და ევალდეთ ნამდვილი რიცხვი გამოუცხადეთ, რომელს სოფელს რამდენი საქონელი ჰყავს, თორემ თუ ვინცინა, ქორის განწმენა, სწორად, ჯანდუბნის ვის ბრძანებაში მამასახლისებს, — საქონლის ხოცვა დაიწყებს და შემდეგ აღმოჩნდა, რომ საქონლის რიცხვი ცოტა გამოვიტყველებით, შეიძლება დახოცილ საქონლის პატრონი ფული არც მისცენა.*

* შარბისა და ახან. სტამბას მოუვიდა ბნთ ფ. ქორისის და ა. დუმბაისიან ნოტებზე გადაღებული ალილო არწივი.*

* ვახ. კვილი* იუწყებს, რომ ცნობის სათავად-ანაზურა სასწავლებლის ინსპექტორი ა. ქიქინაძე თავს ანებებს ამ სასწავლებელს, რადგან იგი ინიშნება თერგის ოლქის საერო სასწავლებლების ინსპექტორად.

* დანჩხუთი (ოზურგეთის მხარე): აქაურ უფასო საშუალებებს საქმე ვერ მიდის როგორც კარგად. თანამგრობელი ძალიან ნაკლებად ჰყავს ჯერჯერობით ამ სასარგებლო დაწესებულებას. არც დასხმარებელი და შემწივრები სჩანან და არც მეთვალყურე. აქაურები იკრიბებიან საშუალებლობაში, მაგრამ ქორის მაგიერ, უფრო უპასუხოდ კი ბაას უნდებიან. თუ ასე გასტანა

დასამუშავებელი ყოფილიყო ავტორის ხსენებულ მათეკან სხეულმდევნობის, მადლობა დიდად, რომ სასაქონლოდ მოკლე ისტორიის მიხედვით სრულად გავიცანთ, საქართველოს ისტორიისა, დასკვნა განსხვავებულია. ტყუილად ირგებიათ. ჯერ ერთი რომ საქონლის ცხოვრება ძველი ენით არის დაწერილი და, ვეუბნები, რომ გავითარებ მისგან; და მეორეც, თუდაც ვაგოთ და მშვენიერი რომ დასწეროთ, მაინც არაა წიკითხავანი. პლატონის (იოსელიანის) თავისი ნაწერები სასაზღვო უნდა იყოს. მუშტარია არსად არის. თეთრ მუხრ ნაწერებიც, თუ იკითხება და გრცელდება, ისევე რუსთაში და არა ქართველობაში — აი შუაზე სიტყვები და უნუგებო დაირგება განსვენებულ ბაქანისა და სტრეპონების დამწერისადმი 1880 წელს. მადლობა დიდად. საქართველოს მოკლე ისტორია, მიუხედავად მი-

ლიდხანს, შესაძლებელია, რომ სამკითხველო სრულიად გაუქმდეს.

* ს. მარტვილი (სამეგრელო): 23 მარტს მოზარდმა აქ გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გიორგიმ. მეორე დღეს მღვდელ-მთავარმა დაათვალიერა აქაური ორკლასიანი სამრევლო სკოლა, სადაც დაჯერებული სამი საათი; თითოინი ჰქონდა და დაუბრუნებლად მიმდევრ პასუხსა. ასე ნასიმონებში მღვდელ-მთავარი დაპირდა სკოლის ყოველს გვიან დახმარებას.

ზარბოზა ღღეს ეპისკოპოსმა სწორა; წინაგზად გალობდა ორი გუნდი მგალობლების რუსული და ქართული. რუსული ხორა აქაურ სკოლის მწიგნობრისა იყო და გლობდა ვ. გეგეკორის ლიტბარობით. წირვის ხალხი მრავალი დღესწირა. ქადაგება სიტყვა სკოლის მასწავლებელმა რ. სქევაიანმა და დაუმარტოდა ხალხს ცხოვრება ყოველად წმიდა ღვთის-მშობლისა. ნაწიროვნის ეპისკოპოსმა ზოგადი საპატრიარქო კაცნი ნაიზედ მიიწვია და გამოუცხადა, რომ შემდეგში ხშირად ვიცხოვრებ აქაო. ამასთანავე ახარა სასიამოვნო ამბავი, მოვიდა ნებართვა სინოდის საარქიველო სახლის აშენების მარტვილი შიო, რისათვისაც მღვდელ-მთავარს მადლობა შესწირეს.

* იქიდაშვი: გვეშველა როგორც იყო, და გავიხივებულა. ჩვენსკენ ესხმა ძალიან ცხელი, მაგრამ აქტი გვეუფლებს. სასამოირო ამბავი ქორის არის კიდევ, რომ დაიწყებს გზების კეთება. ეს ამბავი სწორად სასიხარულია. ჩვენსკენ ჯერ-ჯერობით არაერთი ავადმყოფობა არ არის. მხოლოდ დ. ახალ-სენაკში უჩენია თავი ამ კარგს დაარბუნდ ციებ-ცხელებას. მარტვილის და ახანის შუა დილითანს მიუშვას.

* ჩვენ მოგვივიდა ოზურგეთში. თაგართქობის წიგნის მალაზის მიერ გამოცემული წიგნაკი „ყვის მოვლა“ შედგენილია. შარბისის მიერ. წიგნი მიძღვნილი აქვს მეგობრულ შემეკლებს. წიგნაკი შეიცავს 5 ნ გვერდს და ჰლიის ორი შური. ის სიმართისა, დიდი ხანია მიღობდა გაიყიდა და გავრცელდა ხალხში. გაიყიდა აგრეთვე ცამკვივის ისტორია. თეთრ ბაქანის მიერ 1891 წ. გამოცემული ისტორია, მისივე რედაქტორობით დაბეჭდილი ვახუშტის ისტორია, ხიზანაშვილის შმეცნიერი წიგნაკები, ჭყინას „ნარკვევი“ და შებრებულსხანი ღღეს ათასობით ვრცელდება თავის ეროვნულ ისტორიის გასაცნობად მოწყურებულს ხალხში. ისტორიკოს-ფილოსოფოსის პლატონის მიერ დასტამებული — ხოლო დღემდე სარდაფებში წყობილისაგან დაბეჭდილი — შესანიშნავი უფროსხელებანი გამოშენდენ და გავრცელდნენ დღევანდელ ახალ-ვახუშტისა. და, ვინაობადგინეთ, იმ დღესაც მოგვეწარიო, რომ მცირე ფარობებზე ნაწერებს-ც-ვი მიწვივით ვეძებთ და ერთ ვაი-უშველებელს ვტყვავთ მათ აღმოსაჩნად და სანდო ადგილის დასატრიალად. სიდიდის სიკეთე იყო წლის წინა!

* 26 მარტს გრიბილდის ქუჩაზე იმპროვის სახლში მოხდა მღვდელ-მთავრის ოთხი გავრცელების მოპარვის საღვთი-ღვან 97 მან. ფული და ოქროს ნივთიულება.

დამაკვირდი

კეთილ განწყობად ჩვენ მარტო იმთავს ვსთვლით, ვინც ჩვენს წინს თანაურთადას.

სამწიფსარად, ჩვენ სასწავლებლისათვის გასწავლებლობ და არ ცნობაუბას-თვის.

დედაჩემო ისე გარგად იერავეს და ჭყარავს, როგორც თავისს წლიერავს.

ნ ა ვ შ ი ბ ე ბ ი

ბარაქალა, ჩვენა მეღვა, სულ-მართლობის თავს არ სწირავ: სადაც ვიკავი, იქ ეულე იქნე, სადაც არა — ხმალსა პირავ, მეტყველებთან უნო ხარ, უნებებს სიტყვით ჰქირავ, დიღრობებთან პაწა ხარ, პაწაწინებს წიხლით ჰგვირავ.

ანბრებულნი ანბანი

პასუხსა ჩვენის შენაშენისა „НОВОЕ Обозрение“ გავუწიეს, რომ სიტყვა გალა — სხვა არს და სიტყვა დეფინიცი ეძლე სულ სხვასა.

კეთილი და ჰატომისანი! იყოს ეს არის სიტყვა სხვა-და-სხვა მხამეულობასა. მაგრამ, ერთი ეს სიტყვის რიმივე: რასთვის დასწარდა სკოლის ფალოლოგოფის სავანის წამოყენება რუსულ წიგნებს? გასა ჩვენს ოფისზე ვსთვით, რომ დეფინიცი და გალა ერთა და იგივე არასა?

ჩვენ კიდევ გავაგაოთ ერთი მეთაურს და არსად სიტყვა დეფინიცი აქ არ არის ნახმარები. სიტყვა გალა კი საშუაოდ არის ნახმარები. გალა დასახელება ის 700 მანეთი, რომელსაც დასწარდა.

სილო გალა ამიტომ არის ნახსენები ეს 700 მანეთი, რადგანაც იმ გარდასწერა დანამტყუელი სასო-

მაგრამ მარტო პოვნა და დაცრძალვა არა ემარა. საქორა მათი დაბეჭდვა და გავრცელება საქართველოში. საქორა ვის დროზედ მივაწოდოთ უტყუარი მასალა, რათა მან გაიგოს და შეიგონოს, თუ

„ერთ ვიყოთ, რა ვიყოთ ჩვენ ქართველი წინა დროსა“.

წერა-კითხვის საზოგადოებაში დღეს საკმაოდ მოგროვლია ერის-მთველი მორთბეული და მოგზავნილი ფული. ამ ფულით ბევრი რამ გაკეთდება. და თუ იმავე ერს, მისივე საფასით დასაბუდებს წიგნებს მივაწოდებთ, გვიარ არ არის, როდესაც საქორა იქნება, კიდევ მოგვეშველებს თითო-ორილი გროსი. საქართველოს გასაბედნიერებლად რომელი ქართული დიამტყუელი თითო მანათს, თითო მარჩილს!

ჩემ წერილს დავარქვი „დიდი საუნჯე“. და, ჩემის აზრით, მთელი ერის მიერ შემოწირულ ფულით ყველაზე უბრძანა იმ საუნჯის აღმუშავებით ჩიი-ღვას სიძვირეული სავარგო სასყიდ-

გადაღების თაქმდამის მერ გამოგზავნილ შენაშენსა.

მის ქსიტყვა გალა იმ ვერ თავდას, თუქნი შეიღეს წარაღს დაბეჭდილია და მერ ივერამა გალა და გავრცელებულია, როგორც გალა რუსულ გაწიშა დეფინიცი და შემდეგ უმთავრესს სახე-თავს ამას, რომ ჩვენს წიგნსა ვართ ამ შეთხვევაში?...

„Новое Обозрение“-ს მად და მანც მოუწდა თავისი თავი გავმართლებას და არც თავის დაბეჭდილ-ღვას სახე, გადაღვას თ. გ. თუქნი შეიღეს გავმტყულებას, ე. ი. არც ჰამეფრა დაწეს და არც შეიჭდა. მაგრამ ეს შეუძლებელია შექმნას, რადგანაც ეს ერთი მეთაის წინადაღვას დასწარვა-ბენ. ამიტომ რუსულსა გაწიშა ატყუ-სანდრე შეგარგანდებით ითო მსჯელობა და გაწიშა ეს მათთვის გორდის სასხე, ე. ი. სიტყვა გალა გადასან-გვანს და ეფიცი და, შემდეგ მოგვარა ჩვენს და დაგვება დაგვიწვა: გასა გალა და დეფინიცი ერთა და იგივე არასა?... მერ, ბატონო ჩემო: ვინ მოგასვენა, რა ერთა და იგივეა? დასწავლელს დღემდე, ეს რადგან დეფინიცი, ეს რომ თქვენს ოფისს მხას შეგასვენა — გალა ისა და ჩვენ რადგან გვემართლებათ? „თათანას სწირის და თითანუ ქვე რუსია“, რომ იტყვას, სწორედ ესა რუსულია გაწიშის საქმე.

არის თუ არა ჩვენში თამისუბანი მამაშუბანი?

მეთხველებს ესსომებით, რომ ამას წინად ბუნების მეტყველობა კრება იყო მოკავში და ამ კრებაზე ბნმა ილა. — ძემ ხანანაშვილი წიკითხა მოსწენება იმის შესახებ, არის თუ არა ამიერ-კავკასიაში თაქმდებული მამაშუბანი რუსეთის გლუბა დასახელებული. მოსწენების ავტორმა ის აზრი თუწმე დასკვნა, რომ თაქმდებული ადგილები არ არის საქართველოში. ამ გარემოებამ ცხარე სჯე და ბაას გამოიწვია, როგორც სწორად ვახ. „Неделя“ — სკორსპონდენტი. ერთმა ახან-ჩვენებურმა სიტყვა თუწმე, მაგ სახანზე რომ დასწარვა-კობთ, საკონომო გარემოებას-კი არ უნდა ვიღებდეთ მარტო მხედველობაში, არამედ საპოლიტიკოს-კობა. რუსეთის ხალხს სსსლი დაუღვრია კავკასიის დასაწყობად (თითქო ჩვენებურთ-კი წვეთიც არ და-

ლით გამოცემულ ძველთა. „დიდი საუნჯე“ გზლავთ დაბადების ოდენა მეთაუ საუკუნის კრებულთ — ქრისტობა, მათია, შედგენილი ბერის მიერ, სხვა-და-სხვა შესანიშნავ წერილებს ვარდა, ეს ქრისტობა მათი საუნჯეა თეთ ქართული ერის ძლიერების, სიმტკიცის და შარავნდებლობისა. მისი დაბეჭდვის შემდეგ შეგვეცლება ადვილად შეგოსწავლით ჩვენს ენა, შეგვეცლება შევადგინოთ ჩვენი ენის სიტყვებით ლექს-სიკონი“. ეს საუნჯე ხომ თავის თავად იქნება დიდი საუნჯე ქართულის მეტყველებისა, ვინაიდან მათში მოგვეცლება ის სიტყვები, რომლებსაც დღეს ხმარობენ მგვრენი, ხვან-ჩენი, და ამერ-იმერეთი ადრია. ამ ქრისტობაში მოქცეული წერილები, — მუ ადარ ვლასარკობ დიდი მელსაც ჰქვიან საქორის მოქცევა — დიდი საყრადღებობინა და ცალკე გამოკვლეის ღირსნი. ვინ

ღვიროთ) და უსამართლობა იგი ქვეყნა იქაურ მეკიდრთ ჰქონდეთ საშეულობა. იმ ამ შეუგდ სავის გამო დაბეჭდილია ვახ. „Русская Жизнь“-ის უკანასკნელ ნომერში (№ 77) გრცელი კორესპონდენცია, ხელმოწერილი რუსეთის ასიათი ბ. ი. ავტორი კორესპონდენციას დიდის საბუთიანობით და ჩვენ და დიდის გულ-შემბეატეობით არკვეს საკმაოთა სავანს და შიკ ცხვი-პირ-ში სკებს, როგორც „Неделя“-ს კორესპონდენტს, ისე ვახ. „Нов. Время“-ს, რომელსაც აქ კორესპონდენტის უმჯობესი ლაპარაკი დაიხევა ხელსუ და მის უმჯობესობას თავისი დაბეჭა კიდევ ზედ. რუსეთის განათლებული საზოგადოება რომ გულ-გრილად არ ეკიდებოდეს ამიერ-კავკასიის მეკიდრთა, ამბობს ბიერი-კ, თველ-ყუის რომ აღწვდეს მის საკონომო ყოვალ-ცხოვრების და ათას-სი ერთხელ მინც ათავალიერებდეს იქაურს ეურნაღვანეთებს, ეკონი-წნობა, რომ ამერ-კავკასიაში სსსული არ არის ისეთი თაქმდებული ადგილები, საცა შეიძლებოდეს რუსეთის გლუბთა გადასახლება; პირ-ქით, თითი იქაურნი მეკიდრნი ციკ-გაქორებებაში არიან მამაშუბის სიმტკიცითა და სიტყვებით. ა. ს. ხანანაშვილისათვის, რომელიც ყოველად ღირსა პატივისცემისა და ნდობისა, სხვა გესრთანის აზრით დაურქვევია „Неделя“-ს კორესპონდენტს ხანი სოლომონი. რა მერე, რათაო? რათაო და მათაო, რომ როგორც გაბედა და საკონომო საბუთებში ხელში, როგორა სთქვა, რუსეთის გლუ-ბნა არ უნდა იქმნან საქართველო-გადასახლებულნი. კორესპონდენტს მ-ს მოპყვის ის საბუთები, რა საბუთებითაც დაუსკვნა თავისი აზრი ბნ-ხანანაშვილს. ეს საბუთებია წერილები, დაბეჭდილი ვახ. ივერამა ბნ ა. ფრანკლის მიერ შარბისა და წველს, საცა ოფიციალურ ცნობათა მოხდით და მტკიცებულება, რომ ცხვი-კობა და ქუთაისის გუბერნიამ დიდი სიფიჭობა, მამაშუბანი ნაკლებად არის და მეტის-მეტად ძვირადეა ჰლიის?); ეს საბუთებია აგრედვე გრცელი წერილი ბნ გრ. ვლასკი-

*) იხ. „ივერამა“, № 44, 1894 წ. ამ წერილის ცნობანი ა. ფრანკლს ამოღებული აქვს წიგნად „Сводъ стат. данных о землевладѣнннхъ въ Тиф. и Кутаисскнхъ губер. 1893 г.“.

სა „Нов. Обоз.“-ში, № 3162, 1893 წ., წერილი როზოვისა, „Вст. Евр.“ № 10, 1893 წლისა „Оригинальные места“ და სხვა...

სა „Нов. Обоз.“-ში, № 3162, 1893 წ., წერილი როზოვისა, „Вст. Евр.“ № 10, 1893 წლისა „Оригинальные места“ და სხვა...

ლის ვაჭრისა, რომ ეს საგანი ა. ს. ხახანაშვილის მოხსენებაში უფრო ვრცელად და უკეთ იქნებოდა გარკვეული, სამუშაოები უფრო მეტი იქნებოდა იქ მოყვანილი. მამ რად...

„ზუნების-მეტყველის“ წერილის შემდეგ, „Нов. Вр.“-ს შინაშე მამაკ აღარ დადგინა, ამ შინაშე მამაკ უკანაა ავტორმა, აუწყა ჩა ქვეყანას, რომ ბ-ნი ხახანაშვილიმ ასე და ასე...

ქოჩისკონდენსია

„ლიხაში“, 19 მარტს. მოგვხსენებთ, რომ შიშვარობის განკარგულებაში, ჩვენის მხარის უფროსი ბ-ნი ალშობია გადაიყვანეს ოსურგების მხარის მმართველად...

ქურდობას და ყოველგვარ ბოროტ მოქმედებას ლაგამი ამოსდო და დიდ დაბარკოლა მავნებელ-კაცო ფარულადა...

19 მარტს გამოსხივებია სდილი გაუშართეს მამასხლისებმა თავინთ მწერლებითურთ.

ხახანაშვილი, 22 მარტს. 18 მარტს, ასე ილიის 10 საათზედ საშინელი ქარი ამოვარდა აღმოსავლეთისა.

სხვისი ძლიერებით ამოვარდა, რომ სხვლები, სისამინდები, მგლები ღობე-მეგრის სულ წაეციკა. მადლობა დემერსი, რომ დღისით მიხდა ეს ამაზი და მსხვერპლად მისის საშინელებისა არაფერ გამოდარა.

სხვა რად მოგწეროთ, რომ ეს ქვეთა, სხვაფერე ჩვენსკენ მშვიდობააო, ტუტური იქნებდა. აქნამადის სეხა და ინფორმაციამ თუ სხვა და სხვა მოარულმა სენმა სული შეგვიხუთა და ბევრიც იმსხვირა. ახლა კიდევ და სინიზის უფსაბა გავწყობა...

ნარკვევი

გვ. „Новое Обоз.“-ში 24 მარტის №-ში დაბეჭდილია წერილი „პლ. იოსელიანის პატივის მცემლისა“, რომელშიც იგი სწერს, რომ მე გადავსიჯე, რამდენადღე შევიძინე იოსელიანის დასტეხილი ძანუნი...

ბეჭდელ „მოზაზღებელი შრომა.“ ქართველი შორის წერა-კითხვა განავრცელეული საზოგადოება, რომელსაც, სხვათა შორის, არადა აქვს დაცვა და გამოცემა მისასლია...

გუშინდელ 28 მარტის №-ში ზემოხსენებულსავე გავხეს მოჰყავს შინაარსი „ივერიაში“ დაბეჭდილი აკავი წერილისა იმის შესახებ, რომ წერილი-კითხვის განავრცელებელი საზოგადოებისა ზოგიერთს წყერებს ამ საზოგადოებელსა ხელნაწერები წაულიათ და უკან აღარ აბრუნებნოთ...

არჩევანი სუველგან ადელეგებს თურე ხელს. გვ. „Област. Вед.“-ში მოხარობილია იმეფე არჩევანისა ყურებითა შორის. ამ ვახეთის სიტყვით, მკვიდრი, დასადას განაწილებული, საშინელი ადელეგებანი არაინ, ისინი, რომელთაც სხვა-და-სხვა თბილი ადგილი და თანაშობობა უნდათ ხელში ჩაიგდონ...

„რუსეთი“ 12 მარტს ასი წელიწადი შესრულდა მის შემდეგ, რაც პოლონეთი მამულშივილია კოსტოუსამ დათქმა დასდო, რომ პოლონეთის განვითარებულსა ზღვიდან ზღვიდოდა, მაგრამ რადგანაც ეს დღე წრეულს დიდ შაბათს მოვიდა, აბრეშამ და დღისწამის გავახდა გალიციაში 20 მარტისათვის (1 აპრილისათვის) გადასდეს, თუმცა-კი 14 და 15 აპრილსაც უკვე დღესასწაულოდნენ...

რუსეთი

„რუსეთი“ 12 მარტს ასი წელიწადი შესრულდა მის შემდეგ, რაც პოლონეთი მამულშივილია კოსტოუსამ დათქმა დასდო, რომ პოლონეთის განვითარებულსა ზღვიდან ზღვიდოდა, მაგრამ რადგანაც ეს დღე წრეულს დიდ შაბათს მოვიდა, აბრეშამ და დღისწამის გავახდა გალიციაში 20 მარტისათვის (1 აპრილისათვის) გადასდეს, თუმცა-კი 14 და 15 აპრილსაც უკვე დღესასწაულოდნენ...

„ზღვიდან ზღვიდმე“ განთავისუფლების სურვილია გამოიწვიოთ. ორი ვახეთი, სახელდობრ, „Повзаний Дневник“-ი და „Польский Курьер“-ი, სწერენ, რომ იყო დრო, როდესაც რუსეთში მცხოვრები პოლონელები მზად იყვნენ შეპირებოდნენ რუსეთს, მაგრამ შემდეგ დარწმუნდნენ, რომ ეს შეუძლებელია, რადგანაც „რუსები სასტრუქნი ბარბაროსნი არიან და ინსტიტუტური სწული განათლებიან“.

უხსოვარი წარმართი ამაბამი

მერკეის შტატს უმანგში, სადაც ნათე მუსულმან ქალაქად არაინ ამოგვეყვანილ, ამას წინად ერთი სურსადადგებოდა და უცნაური ამაზი მოხდა ერთი სისამართლის სქმის განკვეთს დროს. ამ სქმის განსაღვს მოყვანი მუსულმანი რამდენიმე დღეს მოყვანი. ზოლოს შეკადნენ სთათობარა ოათსმა განსაგნად დასაგვეხდა თანმეტყი საფეინს მსაყუდნად, როგორც ამჟამითხანად ამ მშტატის განიან. მამ დადეს ზაასსა და თათბარში უხადე ერთს ნათე მსაჯულთაგან, ქალს, რომელსაც მიუღეს შტატის ისეთი შტატის სქმის, რომ უფროსი ნათე მსაჯულადგე-კავი ამოაწეულია და რომელიც ფეხ-მამადე ფოთადელო, შუადე მიგან. ამ შტატს უხადანას უხადე მოყვანი, რასაგარეგადე, არ შტატსა ზაასსა და ღამარაკე და სისამართლომ დადაგანს განსაგნი. სქმე იმამა, ამ ამ განსაგნათ არ და-გამოყოფადე სქმის წამეკო ეგელო და თსოყოფადე, რომ ეგ განსაგნა უგანონა, რადგან თანმეტყი ნათე მსაჯულის მაგერე სთათობარა ოათსმა ცამეტო ეყო.

ფილაბე გაგვიტყვი, ავტორი სენსაციონარის დანამს „L'amante di Eva“-ს, კისამდ ტრეგე-კომედიის მსაჯულები შექმნა. ამ დანამს წარმოდგენამ ისეთი ადრეგანაში მოყვანს კლეპიტის მეგობარს და მისსანგნი, რომ ავტორი დანამს აძულელებული შექმნა გაქვეით დაუქანა თავი. თატრადგან-კი როგორც იყო გაიჭა, მაგრამ მისის დანამს ადრეგანელები უგან დადგენენ და რომ დაწყობდნენ როგორმე, მს სქმის მამარათეს-ეყარდო შექმნეს: „ჭურ-და! ქურდალი! შოადეგანს მართად ქურ-და! ეგისან და უბედური ავტორი შეამართა და სულმა გუგუგან. ამ დროს ნახადხიცი მიყვან და მხოლოდ ამთავან ნახადხიცი გამოსაგნა სქმე და დაისნა მამარათეს უსაფრთხისსაგან. თუმცე ამ დანამს დადა სსსხეა გათატე, მაგრამ მეორე-კი ღად დაუგეგამი სენსაცი.

განსართობი

კვირ-კვირი მოგვიხსენებს, რომ არისტოტელის, მასწავლებელი ალექსანდრი, ყოველი პატივი ადელი იყო მკაცრის საშფო კარზედ, მაგრამ ყველაზედ სისათობანი ჯილდო ფელსოთოსისთვის იყო მოწოდეს მიერ ნათეხან სიტყვები, რომელსაც არისტოტელი ხშირად გამოიყარებდა ხოლმე: — მამარათეს იმითი დამალო და გამაგინდობი, რომ სიკაცებელ მომცე, ხოლო ჩემმა მამარავლებელმა იმითი გამაგინდობი, რომ მამარავლი, როგორც უნდა გამოიყენოთ უფრო უკეთ ეს სიკაცებელი.

